

(1665) “ ब्री वरणे ” (IX-क्रद्यादिः-1504. सक. अनि. पर.)

प्वादिः । ‘—वरणे - आवरणे’ इति ‘ ब्रीतः-ब्रीतवान् आवारकेऽर्थे ’ इति

च काशकृत्स्नः । ‘—गतौ च दुमे’ इति धा. का. व्या (3. 9.) !

‘ ब्रीणाति वरणे तत्र ब्रीडो ब्रीयेत तु श्यनि । ’ (श्लो. 19) इति देवः ।

त्रायकः-यिका, त्रायकः-यिका, विब्रीषकः-षिका, वेब्रीयकः-यिका ;

त्रेता-त्री, त्राययिता-त्री, विब्रीषिता-त्री, वेब्रीयिता-त्री ;

त्रिणन्-न्ती, त्राययन्-न्ती, विब्रीषन्-न्ती ;

त्रेष्यन्-न्ती-ती, त्राययिष्यन्-न्ती-ती, विब्रीषिष्यन्-न्ती-ती ;

इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाण्यपि क्रैयादिकप्लिनातिवत् (1081) ज्ञेयानि ।

त्रेषयति ।

(1666) “ ब्रीड् वृणोत्यर्थे ” (IV-दिवादिः-1140. सक. अनि. आत्म.)

‘—वरणे-आवरणे सामीप्ये’ इति काशकृत्स्नः ।

‘ ब्रीणाति वरणे तत्र ब्रीडो ब्रीयेत तु श्यनि । ’ (श्लो. 19) इति देवः ।

‘—छादनं परिग्रहो वा तत्’ इति धा. का. व्याख्यायाम् (1-58) ।

त्रायकः-यिका, त्रायकः-यिका, विब्रीषकः-षिका, वेब्रीयकः-यिका ;

त्रेता-त्री, त्राययिता-त्री, विब्रीषिता-त्री, वेब्रीयिता-त्री ;

इत्यादीनि रूपाणि सर्वाण्यपि दैवादिक्धीङ्धातुवत् (901) ज्ञेयानि । धातोरस्य

आत्मनेपदित्वात् शानचि ब्रीयमाणः, त्रेष्यमाणः इति ज्ञेयम् ।

(1667) “ ब्रीड चोदने लज्जायां च ”

(IV-दिवादिः-1126. अक. सेट्. पर.)

धातुवृत्तौ तु ‘—चोदने’ इत्येव । तरङ्गिण्याम् ‘—चोदने’ इति पठित्वा

1. शतरि, ‘ क्रयादिभ्यः श्ना ’ (3-1-81) इति श्ना विकरणप्रत्ययः । तस्य ‘ श्नाभ्य-स्तयोरतः ’ (6-4-112) इत्याकारलोपे ‘ प्वादीनां ह्रस्वः ’ (7-3-80) इति ह्रस्वे च रूपमेवम् । ये तु प्वादित्वमस्य नाभ्युपगच्छन्ति, तेषां मते ब्रीणन् इति दीर्घघटितमेव रूपम् ।

2. “ स्वामिकाश्यपादयः ‘ अर्तिहीव्री— ’ (7-3-36) इति पठन्तो त्रेषयतीति पुं प्रतिपन्नाः ” इति धातुवृत्तिः । क्षीरतरङ्गिण्यां तु अत्र नैतादृशः पाठः उपलभ्यते । इतः पूर्वं ‘ व्ली वरणे ’ इत्यत्र (धातौ) व्लेषयतीति पुंविशिष्टत्वेन उदाह्रियते ।